สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

วรางคณา จันทรสุข, ประภาศรี สามใจ, ศิรินทรา อินโกสุม, วิภาวดี เล่งอี้, สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์, บวรวรรณ ดิเรกโภค, ธนพร หล่อปิยานนท์, ฉันท์ชนก อินทร์ศรี, ฐิติมา ทองปลิว, จันทร์หอม พลไชยสงค์, ศรัญญา พันธุ์คุณ, ภัทรา ทองสุข, ธีรศักดิ์ ชักนำ
ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 1 ระหว่างวันที่ 3 – 9 มกราคม 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยสงสัยโรคเลปโตสไปโรซิสเสียชีวิต 1 ราย จังหวัดยะลา ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 75 ปี อาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำสวน) ไม่มีประวัติโรคประจำตัว ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ 1 บ้านบลูกาตือบู ตำบลบาลอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เริ่มป่วยวันที่ 20 ธันวาคม 2558 ด้วยอาการไข้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ วันที่ 22 ธันวาคม 2558 ผู้ป่วยซื้อยาชุดจากตลาดบาลอมารับประทานแต่อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 24 ธันวาคม 2558 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามัน ด้วยอาการไข้ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยบริเวณน่อง คลื่นไส้ อาเจียน 2 ครั้ง แพทย์วินิจฉัย Malaise and fatigue นัดตรวจอีกครั้ง วันที่ 25 ธันวาคม 2558 ผู้ป่วยมาตรวจตามนัด มีอาการอ่อนเพลียมากกว่าเดิม รับประทานอาหารได้น้อย ตัวเหลือง ตาเหลือง สัญญาณชีพ อุณหภูมิร่างกาย 36.8 องศาเซลเซียส อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ชีพจร 100 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 100/60 มิลลิเมตรปรอท ความอิ่มตัวของออกซิเจน ร้อยละ 94 ตรวจร่างกายพบบาดแผลเปิดบริเวณฝ่าเท้าด้านซ้ายขนาดประมาณ 3 เซนติเมตร แพทย์วินิจฉัย Severe Leptospirosis ส่งรักษาต่อที่โรงพยาบาลยะลา ระหว่างการรักษา ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี มีอาการอ่อนเพลีย ตัว-เหลือง ตาเหลือง ตาแดงเล็กน้อย ปัสสาวะสีเข้มและออกน้อย รับประทานได้เฉพาะนม วันที่ 28 ธันวาคม 2558 เวลา 01.00 น. ผู้ป่วยเริ่มมีอาการนอนไม่หลับ กระสับกระส่าย หายใจเหนื่อย และเสียชีวิต ในเวลา 04.00 น. ผลการตรวจ screening test ให้ผลลบ เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา อยู่ระหว่างรอผล

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) จังหวัดยะลา ลงพื้นที่สอบสวนควบคุมโรค จากการค้นหาผู้สัมผัสและปัจจัยเสี่ยง พบว่า ในช่วง 30 วันก่อนป่วย ผู้ป่วยหว่านกล้า ถอนหญ้า ดำนา หว่านปุ๋ย และกำจัดวัชพืชในนาข้าว โดยไม่สวมรองเท้าป้องกันตนเอง และมีบาดแผลที่เท้า ทีมสอบสวนได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมบริเวณใกล้เคียง ยังไม่พบผู้ที่มีอาการของโรคเลปโตสไปโรซีส

2. ผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบ 2 ราย จังหวัดภูเก็ต

อำเภอกะทู้ ผู้ป่วยเพศชาย ชาวสวีเดน อายุ 21 ปี อาชีพช่างไม้ ไม่มีโรคประจำตัว ขณะป่วยอยู่ที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต เริ่มป่วยวันที่ 24 ธันวาคม 2558 ด้วยอาการไข้ เจ็บคอ วันที่ 3 มกราคม 2559 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล A ด้วยอาการไข้ เจ็บคอ กินได้น้อย มีแผ่นฝ้าขาวบริเวณทอลซิลทั้งสองข้าง คอบวม กลืนลำบาก อุณหภูมิร่างกาย 36.7 องศาเซลเซียส ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 39.1 เม็ดเลือดขาว 10,490 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 199,000 ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์วินิจฉัย severe tonsillitis ส่งรักษาต่อที่โรงพยาบาล B และเก็บตัวอย่าง Throat swab ผู้ป่วยและผู้ใกล้ชิด 2 ราย ตรวจที่โรงพยาบาล B ไม่พบเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* และส่งตรวจที่กรม-วิทยาศาสตร์การแพทย์ พบ EBV-IgM Positive สรุปผลการวินิจฉัยเป็น Infectious Mononucleosis ประวัติการได้รับวัคซีนไม่แน่ชัด ประวัติการเดินทาง 14 วันก่อนป่วย ผู้ป่วยเข้าพักโรงแรมหลายแห่งในจังหวัดภูเก็ต โดยมีเพื่อนร่วมเดินทาง 2 ราย ทั้งสองรายไม่มีอาการป่วยหรืออาการสงสัยโรคคอตีบ

อำเภอเมือง ผู้ป่วยเพศหญิง ชาวไทย อายุ 29 ปี ไม่มีโรคประจำตัว อาชีพแม่บ้าน ขณะป่วยอยู่ตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เริ่มป่วยวันที่ 21 ธันวาคม 2558 ด้วยอาการมีไข้หนาว ไอ มีเสมหะ วันที่ 24 ธันวาคม 2558 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ด้วยอาการไข้ เจ็บคอ กินอาหารได้น้อย มีแผ่นฝ้าขาวบริเวณทอลซิลทั้งสองข้าง ลิ้นไก่และคอบวม อุณหภูมิร่างกาย 38 องศาเซลเซียส ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 37.3 เม็ดเลือดขาว 7,790 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 449,000 ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร แพทย์วินิจฉัย severe tonsillitis ผู้ป่วยปฏิเสธการรักษาที่โรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

วันที่ 27 ธันวาคม 2558 ไปรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชด้วยอาการเดิม ผลการตรวจ Acid fast bacilli (AFB) เป็น 3+ แพทย์วินิจฉัย วัณโรคและสงสัยโรคคอตีบ เบื้องต้นได้ให้ยารักษาวัณโรคแก่ผู้ป่วย และเก็บตัวอย่าง Throat swab ผู้ป่วยส่งตรวจหน่วยงานเอกชน และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลการตรวจไม่พบเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* ประวัติการได้รับวัคซีนได้รับวัคซีน dT ครบ 3 เข็มในขณะตั้งครรภ์ (คลอดบุตรวันที่ 19 ธันวาคม 2558) ไม่มีประวัติเดินทางในช่วง 14 วันก่อนป่วยหรือสัมผัสผู้ป่วยคอตีบ สมาชิกในครอบครัว 4 คน ได้รับวัคซีน dT ครบทุกคน แพทย์ให้การรักษาวัณโรค และจำหน่ายผู้ป่วยกลับไปรักษาตัวที่บ้าน

3. <u>สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในประเทศไทย</u>

<u>สถานการณ์โรคเลปโตสไปโรซิส</u>

วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2558 จำนวนผู้ป่วยรวม 2,176 ราย เสียชีวิต 33 ราย อัตราป่วย 3.34 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.05 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 1.52 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1 : 0.25 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดได้แก่ 45-54 ปี รองลงมาได้แก่ 35-44 ปี จังหวัดที่มีอัตราป่วยสะสมต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดยะลา ศรีสะเกษ ระนอง กาฬสินธุ์ และเลย ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคใต้ รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานการณ์โรคเลปโตสไปโรซิส ปี พ.ศ. 2558 จำนวนผู้ป่วยต่ำกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2553 - 2557) อย่างไรก็ตาม จะพบผู้ป่วยเริ่มสูงขึ้นในเดือนพฤษภาคมถึงพฤศจิกายน โดยพบผู้ป่วยสูงที่สุดในเดือนตุลาคม ภาคใต้ของประเทศไทย ปี 2558 พบผู้ป่วยเริ่มสูงขึ้นในเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม โดยมีผู้ป่วยสูงที่สุดในเดือนตุลาคม เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2553 - 2557) จำนวนผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปี ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 35 (เดือนกันยายน)

<u>สถานการณ์โรคคอตีบ</u>

วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2558 มีรายงานผู้ป่วยสงสัยโรคคอตีบ จำนวน 75 ราย ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยยืนยันและผู้ป่วยเข้าข่ายรวม 25 ราย จำแนกเป็นผู้ป่วยนำเข้า (imported) จำนวน 5 ราย ประกอบด้วยผู้ป่วยชาวพม่า 3 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยันที่ข้ามมารักษาที่จังหวัดตาก อายุระหว่าง 3-12 ปี และผู้ป่วยลาว 2 ราย ซึ่งเป็นผู้ป่วยเข้าข่าย อายุ 8 ปี ข้ามมาจากสะหวันนะเขต ประเทศลาว และมารักษาที่ โรงพยาบาลมุกดาหาร ผู้ป่วยรายนี้เสียชีวิต อีก 1 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยัน อายุ 29 ปี ข้ามมาจากแขวงคำม่วน ประเทศลาว และมารักษาที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชธาตุพนม ก่อนที่จะถูกส่งต่อมารักษาที่ โรงพยาบาลนครพนมและเสียชีวิต สำหรับผู้ป่วยที่ติดเชื้อภายในประเทศมี 20 ราย เป็นผู้ป่วยยืนยัน 10 ราย ผู้ป่วยเข้าข่าย 10 ราย ในจำนวนนี้เป็น ชาวไทย 13 ราย ต่างชาติ 7 ราย เสียชีวิต 6 ราย

สถานการณ์ต่างประเทศ

<u>สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในคน ประเทศจีน</u>

ไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6

ระหว่างวันที่ 30 ธันวาคม 2558 - 2 มกราคม 2559 ทางการสาธารณสุขประเทศจีน พบผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 จำนวน 2 ราย โดยรายแรกเป็นเพศหญิง อายุ 26 ปี อาศัยอยู่อำเภอ Baoan เมือง Shenzhen ในมณฑล Guangdong ผู้ป่วยเริ่มป่วยวันที่ 24 ธันวาคม 2558 และเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลวันที่ 27 ธันวาคม 2558 อาการอยู่ในภาวะวิกฤต และล่าสุดสำนักข่าว CBC News รายงานว่าผู้ป่วยรายนี้ได้เสียชีวิตแล้ว รายที่สองเป็นเพศหญิง อายุ 40 ปี อาศัยอยู่ อำเภอ Duanzhou เมือง Zhaoqing เริ่มป่วยวันที่ 22 ธันวาคม 2558 และเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลวันที่ 28 ธันวาคม 2558 อาการอยู่ในภาวะวิกฤต

ไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9

วันที่ 31 ธันวาคม 2258 ทางการสาธารณสุขประเทศจีนรายงานผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 เพิ่มเติม เป็นเพศชายอายุ 46 ปี อาศัยอยู่ในเมือง Ganzhou และเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 ศูนย์คุ้มครองสุขภาพฮ่องกง (Hong Kong's Centre for Health Protection) แจ้งว่ามีผู้ป่วยติดเชื่อ H7N9 เข้ารับการรักษาที่เซี่ยงไฮ้ จากการสอบถามผู้ป่วยไม่มีประวัติการสัมผัสสัตว์ปีก ทำให้ยอดสะสมของผู้ป่วยติดเชื้อ H7N9 ล่าสุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ในประเทศจีนเพิ่มขึ้นเป็น 665 ราย จากทั่วโลก 694 ราย